

Nr 8*Bevillningsutskottets betänkande med anledning av motioner om skattemässig täckning av kommuns kostnader för fritidsbebyggelse.*

(2:a avd.)

I de likalydande motionerna I: 264 av herr *Österdahl* samt II: 323 av herrar *Gustafsson* i Stenkyrka och *Franzén* i Träkumla har hemställts, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning syftande till förslag på vad sätt kommuner med fritidsbebyggelse skall kunna från fritidsboende erhålla skatteintäkter som täcker kommunernas kostnader för fritidsbebyggelse och därmed sammanhängande aktiviteter.

Motionärerna framhåller att enligt 1962 års fritidsutredning i landet år 1963 fanns 133 036 fritidshus och att antalet under åren 1960—1962 uppskattningsvis beräknades ha ökat med över 45 000. Allt fler torde komma att tillbringa inte bara sommaren utan också sina weekender i fritidsstugan.

De kommuner som har fritidsbebyggelse och annan fritidsverksamhet inom sina gränser är huvudsakligen glesbygdskommuner med relativt låg skattekraft, medan de fritidsboende oftast är mantalsskrivna och skattskyldiga i någon tätortskommun med högre skatteunderlag. Fritidsutredningen, som genom undersökningar utförda av Svenska kommunförbundet klargjort att fritidskommunernas kostnader för fritidsbebyggelsen är relativt stora eller mellan 50 och 100 kr. per år och fritidshus, föreslog att kommunerna skulle ha rätt att utta en årlig avgift på fritidsbyggnad med högst 200 kr. Avgiften skulle ha karaktären av en kommunal objektskatt på innehavet av sådan byggnad och bestämmas med beaktande av kommunens utgifter för fritidsbebyggelsen. Avdrag för avgiften skulle inte få ske.

Något ställningstagande från Kungl. Maj:t till fritidsutredningens förslag synes inte vara aktuellt. Frågan om kommunernas beskattningsrätt är däremot ytterst aktuell med hänsyn till utvecklingen på fritidsområdet och de ökade kostnader som kommunerna får vidkännas. Det torde — menar motionärerna — inte kunna bestridas att hemortskommunerna genom den dubbla bebyggelsen och boendet utanför kommunen får vissa kostnadsminskningar under den tid som kommunmedlemmarna bor utanför kommunen, även om kostnaderna inte helt bortfaller. Från den synpunkten kan det vara motiverat att hemortskommunen får till fritidskommunen avstå viss del av skatteintäkterna från sådana skattskyldiga som periodiskt bor i fritidsområden utanför hemkommunen.

Genom ökade skatteintäkter kan fritidskommunerna få ett ekonomiskt underlag för ytterligare serviceinriktade åtgärder till fritidsbebyggelsens bästa. Vidare får kommunerna också större möjligheter att planera för ytterligare fritidsbebyggelse, vilket kan medföra att många svenskar, som nu reser på utlandssemester, får större möjligheter att skaffa sig fritidshus och stanna i landet under semestern eller längre ledighetsperioder.

Genom dessa ökade möjligheter till fritidsliv inom landet kan utlandssemestern te sig mindre lockande och semesterresorna utomlands minska, vilket i sin tur kan medverka till att minska den negativa inverkan som kostnaderna för utlandsresorna har på betalningsbalansen.

Bevillningsutskottet, som vid 1967 års riksdag hade att pröva ett motionsyrkande av samma innebörd som det förevarande, avstyrkte bifall till yrkandet i sitt av riksdagen godkända betänkande nr 12. Utskottet framhöll därvid att det av motionärerna aktualiserade spørsmålet hade intimt samband med frågan om den kommunala fastighetsskatten. Genom den senaste fastighetstaxeringen torde — menade utskottet — skatteunderlaget för många fritidskommuner ha höjts i icke oväsentlig mån. För åtskilliga utpräglade fritidskommuner torde emellertid de till följd härav ökade skatteintäkterna och de inkomster som direkt och indirekt kunde erhållas från sommargäster vara otillräckliga i förhållande till de ökade kostnader av skilda slag som sommarstugebebyggelsen medförde. Enligt utskottets mening var det angeläget att kommunerna fick ersättning för sina kostnader för fritidsbebyggelsen och utskottet förutsatte därför att Kungl. Maj:t skulle ägna frågan särskild uppmärksamhet.

Utskottet

Yrkandet i motionerna syftar till att bereda kommuner med fritidsbebyggelse kompensation för de kostnader kommunerna åsamkas på grund av denna bebyggelse. Motionärerna framhåller att kommuner med fritidsbebyggelse och annan fritidsverksamhet inom sina gränser oftast är glesbygdskommuner med relativt låg skattekraft, medan de fritidsboende oftast är mantalsskrivna och skattskyldiga i en tätortskommun. Enligt motionärernas mening kan det vara motiverat att hemortskommunen får till fritidskommunen avstå viss del av sina skatteintäkter från sådana skattskyldiga som tidvis bor i den senare kommunen.

Som bevillningsutskottet framhöll förra året (bet. nr 12), då utskottet hade att pröva ett motionsyrkande om särskild beskattning av fritidshus, hänger det av motionärerna aktualiserade spørsmålet intimt samman med frågan om den kommunala fastighetsskatten. Skatteunderlaget för många utpräglade fritidskommuner torde genom den senaste fastighetstaxeringen

ha i icke oväsentlig mån höjts, och enligt utskottets mening kan det utredningsarbete som f. n. pågår inom 1966 års fastighetstaxeringskommitté för annan fastighet och som bl. a. syftar till att utröna behovet av ändringar i gällande bestämmelser för taxering av sådan fastighet vara ägnad att leda till ytterligare förbättringar av fritidskommunernas skatteunderlag.

Härtill kommer att en fritidskommuns möjligheter att kräva ersättning för sin serviceverksamhet torde vara större när det gäller de fritidsboende inom kommunen än i fråga om de inom kommunen mantalsskrivna.

Det är givetvis angeläget att fritidskommunerna blir i skäligen mån kompenserade för sina kostnader för fritidsbebyggelsen. Det torde knappast kunna bestridas att för åtskilliga utpräglade fritidskommuner de skatteintäkter och avgifter som kan erhållas från sommargästerna ofta inte förslår till täckande av de kostnader som fritidsbebyggelsen medför.

Som framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen har frågan om kommuns kostnader för fritidsbyggnader uppmärksamats av 1962 års fritidsutredning. Med hänsyn härtill och till den ekonomiska betydelse frågan om kostnader för fritidsbebyggelse har för många kommuner kan det enligt utskottets mening förutsättas att Kungl. Maj:t kommer att ägna spörsmålet fortsatt uppmärksamhet.

Med det anförda anser utskottet sig ha besvarat utredningsyrkandet i motionerna.

Under återopande av det anförda hemställer utskottet

att riksdagen avslår motionerna I: 264 och II: 323, i vad de icke kan anses besvarade genom vad utskottet ovan anför.

Stockholm den 5 mars 1968

På bevillningsutskottets vägnar:

JOHN ERICSSON

Närvarande:

från första kammaren: herrar John Ericsson (s), Einar Eriksson (s), Yngve Nilsson (h), Sundin (cp), Wörnberg (s), Tage Johansson (s), Gösta Jacobsson (h), Lundström (fp), Wirmark (s) och Tistad (fp); samt

från andra kammaren: herrar Brandt (s), Gustafson i Göteborg (fp), Engkvist (s), Vigelsbo (cp), Asp (s), Andersson i Essvik (s), Eriksson i Bäckmora (cp), Enskog (fp), Kristenson (s) och Lothigius (h).